

ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

м. Київ, майдан Незалежності, 2.

Адреса для листування: а/с 392, м. Київ, 01001, Е-mail: fpsu@fpsu.org.ua,

Тел./факс (044) 205-76-09, факс (044) 205-76-00 Код ЄДРПОУ 00014479

23.07.2019 № 05/01-15/618

№ _____

✓ **Голові**
Верховної Ради України
Парубію А.В.

Народному депутату України
Лопушанському А.Я.

**Щодо неврахування підвищення
посадових окладів за роботу на території
гірських населених пунктів при
обчисленні заробітної плати для
забезпечення її мінімального розміру**

Шановний Андрію Володимировичу!

Шановний Андрію Ярославовичу!

Федерація профспілок України розглянула депутатський запит народного депутата України Лопушанського А.Я. від 19.06.2019 щодо необхідності врахування підвищень на 25% посадових окладів (тарифних ставок) працівників установ і організацій, розташованих на території гірських населених пунктів, при обчисленні розміру заробітної плати таких працівників для забезпечення її мінімального розміру та повідомляє наступне.

Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» №1774-VIII від 06.12.2016 р., який розроблено Кабінетом Міністрів України без погодження із СПО об'єднань профспілок, внесено низку змін до законодавства в сфері оплати праці, зокрема:

- ліквідоване поняття мінімальної заробітної плати як оплати за просту некваліфіковану працю. Сьогодні мінімальна заробітна плата – це встановлений законом мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці;

- скасовано норму, згідно з якою до складу мінімальної заробітної плати не включалися доплати, надбавки, заохочувальні та компенсаційні виплати. Сьогодні при обчисленні розміру заробітної плати працівника для забезпечення її мінімального розміру не враховуються лише доплати за роботу в несприятливих умовах праці та підвищеного ризику для здоров'я, за роботу в нічний та надурочний час, роз'їзний характер робіт, премії до святкових і ювілейних дат (стаття 3¹ Закону України «Про оплату праці»). Відтак, до складу мінімальної заробітної плати включено більшість доплат і надбавок, які не пов'язані з виконанням працівником норми праці та носять компенсаційний і стимулюючий характер, а також відповідні підвищення посадових окладів/

23.07.2019 16:29
134247
BX. № _____

тарифних ставок (суми індексації оплати праці; підвищення посадових окладів за роботу на важких роботах, на роботах із шкідливими і небезпечними умовами праці, на роботах з особливими природними географічними і геологічними умовами, зокрема за роботу у гірських районах; доплати за суміщення професій (посад) та виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника, за розширення зони обслуговування і збільшення обсягу виконуваних робіт тощо);

- скасовано норму щодо перевищення розміром тарифної ставки працівника I розряду розміру мінімальної заробітної плати. Відтепер орієнтиром для визначення мінімального розміру ставок (окладів) заробітної плати є величина прожиткового мінімуму для працездатних осіб, що визначається законом про Держбюджет станом на 1 січня календарного року.

Встановлення штучно заниженого розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб (1921 грн. з 1 січня 2019 року або 46 % мінімальної заробітної плати), а відтак заниження посадового окладу працівника I тарифного розряду та включення доплат і надбавок до складу мінімальної зарплати не тільки не забезпечують відчутного зростання заробітної плати, а фактично узаконюють зрівнялівку в оплаті кваліфікованої та некваліфікованої праці, знецінення ролі колективних договорів та угод як в бюджетних, так і в небюджетних галузях економіки, призводять до зниження мотиваційної ролі заробітної плати.

З метою виправлення перекосів, які виникли внаслідок прийняття Закону України №1774-VIII від 06.12.2016 р., фахівцями ФПУ напрацьовано проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо оплати праці та здійснення контролю за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення виконавчими органами міських рад міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад)», який внесено до Верховної Ради України народним депутатом Капліним С.М. за реєстр. № 6731 від 17.07.2017.

Зазначеним законопроектом, зокрема, пропонується не враховувати при обчисленні розміру заробітної плати працівника для забезпечення її мінімального розміру підвищення посадових окладів за роботу на важких роботах, на роботах із шкідливими і небезпечними умовами праці, на роботах з особливими природними географічними і геологічними умовами та умовами підвищеного ризику для здоров'я, за роботу у гірських районах, за специфіку умов праці окремих професійних груп.

Аналогічні норми, за наполяганням профспілок, включено до проекту Трудового кодексу до другого читання (реєстр. № 1658).

Крім того, СПО об'єднань профспілок підтримано низку законопроектів (реєстр. №№ 6038, 6690) та надано пропозиції щодо включення відповідної норми до проектів законів (реєстр. №№ 6439, 4291-доопр від 12.02.2019), прийняття яких забезпечило б, зокрема, право працівників гірських районів на підвищення рівня трудових доходів.

Протягом останніх років на всіх рівнях соціального діалогу Федерація профспілок України наголошує на необхідності негайного проведення ефективної реформи оплати праці, оскільки поглиблення негативних тенденцій у цій сфері не дозволяє покращити реальний добробут та провокує подальше падіння якості життя трудового населення, генерує зростання неформальної, тіньової зайнятості та зовнішньої трудової міграції кваліфікованих працівників.

Рішенням НТСЕР від 24.02.2017, за наполяганням профспілок, досягнуто домовленості сторін про напрацювання пропозицій щодо подальших кроків з врегулювання зазначеної проблеми. Профспілковою Стороною підготовлено Основні напрями Стратегії подальшого реформування оплати праці в Україні (схвалено Рішенням СПО об'єднань профспілок № 39-2 від 10.07.2017), які направлені соціальним партнерам. Зазначеним документом пропонується, зокрема, при формуванні структури мінімальної заробітної плати керуватися тим, що мінімальна заробітна плата є платою за просту некваліфіковану працю та домагатися законодавчого закріплення норми щодо неврахування у складі мінімальної заробітної плати низки доплат та надбавок, у тому числі за роботу у гірських районах.

Шляхи вироблення спільної тактики дій соціальних партнерів з вирішення проблемних питань у сфері оплати праці та подальші кроки з її реформування за ініціативою профспілок обговорювалися протягом 2017-2019 років учасниками круглих столів: «Реформа оплати праці. Перші результати та подальші дії» та «Гідна праця – продуктивна зайнятість, достойна зарплата, сучасні безпечні робочі місця», на засіданнях Національної тристоронньої соціально-економічної ради та Національному круглому столі (в рамках НТСЕР), на зібранні Асамблеї Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна–ЄС, на Міжнародній конференції «Політика в сфері мінімальної заробітної плати в Україні – шанс на справедливий перерозподіл та зростання?», на засіданні Платформи громадянського суспільства Україна–ЄС в Брюсселі (квітень 2018 року) тощо. Проте, нажаль, сторони соціального діалогу не дійшли згоди стосовно вироблення узгоджених пропозицій щодо реформування оплати праці.

За результатами переговорів за наполяганням профспілок до Генеральної угоди на 2019-2021 роки включено домовленість сторін стосовно підготовки узгоджених змін до законодавства щодо складових заробітної плати, які враховуються для визначення її мінімального розміру.

Мінсоцполітики наразі підготовлено відповідний проект закону, до якого профспілковою Стороною надано зауваження та пропозиції, у тому числі стосовно включення норми щодо неврахування у складі мінімальної заробітної плати доплат та підвищень посадових окладів «за роботу на важких роботах, на роботах із шкідливими і небезпечними умовами праці, на роботах з особливими природними географічними і геологічними умовами (зокрема, за роботу у гірських районах) та умовами підвищеного ризику для життя і здоров'я, за специфіку умов праці окремих професійних груп».

Федерація профспілок України і надалі спрямовуватиме свої дії на захист прав та інтересів людини праці.

З повагою,

Голова

Федерації профспілок України

Г.В. Осовий